

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EKB-STATISZTIKA

RÖVID ÁTTEKINTÉS

2005. AUGUSZTUS

Az Európai Központi Bank (EKB) statisztikáinak fő célja az EKB monetáris politikájának, valamint az eurorendszer és a Központi Bankok Európai Rendszere (KBER) egyéb feladatainak támogatása.

Ez a füzet rövid áttekintést ad azokról a statisztikákról, amelyeket az EKB dolgoz ki, gyűjt egybe, állít össze és tesz közzé az Európai Unió nemzeti központi bankjainak segítségével.

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

A statisztikák összeállításában az EKB-t a nemzeti központi bankok (NKB-k) segítik. Utóbbiak (és bizonyos esetekben más nemzeti hatóságok) adatokat gyűjtenek országaik hitelintézeteitől és egyéb hazai forrásokból, majd azokból nemzeti szinten összesített mutatókat számítanak, amelyeket azután az EKB rendelkezésére bocsátanak. Az EKB ezekből az adatokból állítja össze és terjeszti az euroövezetre vonatkozó összevont statisztikákat.

Az EKB statisztikáinak fő jellemzői a következők:

- Az euroövezet egészére irányulnak. Ebből következően a kellő összehasonlíthatóság érdekében gondoskodni kell arról, hogy az összesítés alapját képező nemzeti szintű adatok azonos definíciókon és besorolásokon alapuljanak, hogy végül az összesített mutató értelmezhető legyen.
- Az EKB-statisztikák kidolgozásának, begyűjtésének, összeállításának és közzétételének jogi alapját a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányában állapították meg. Létrehozása óta az EKB jó néhány olyan jogszabályt alkotott, amely a statisztikai adatok széles körét érinti.
- Az EKB miközben biztosítja a statisztikai követelmények betartását, igyekszik a lehető legkisebbre csökkenteni az adatközlésből adódóan a hitelintézetekre és egyéb adatszolgáltatókra háruló terhet. Ennek érdekében lehetőség szerint már rendelkezésre álló adatokat használ fel.
- Az EKB szorosan együttműködik az Európai Közösség intézményeivel. Az európai szintű statisztikákkal kapcsolatos feladatokat az EKB közösen látja el az Európai Bizottsággal, amely ez irányú feladatait az Európai Közösségek Statisztikai Hivatalán, az Eurostaton keresztül végzi. A munkamegosztás pontos szabályait a 2003 márciusában aláírt Egyetértési Nyilatkozat a Gazdasági és Pénzügyi Statisztikáról című dokumentum rögzíti, amely az EKB weboldalán is olvasható.
- Az EKB egyéb nemzetközi szervezetekkel is szoros kapcsolatot tart fenn a statisztikai kérdések terén. Az EKB statisztikái lehetőség szerint megfelelnek a nemzetközi szabványoknak.

MIRŐL KÉSZÍT STATISZTIKÁT AZ EKB?

Az EKB által közzétett statisztikák főbb típusai a következők:

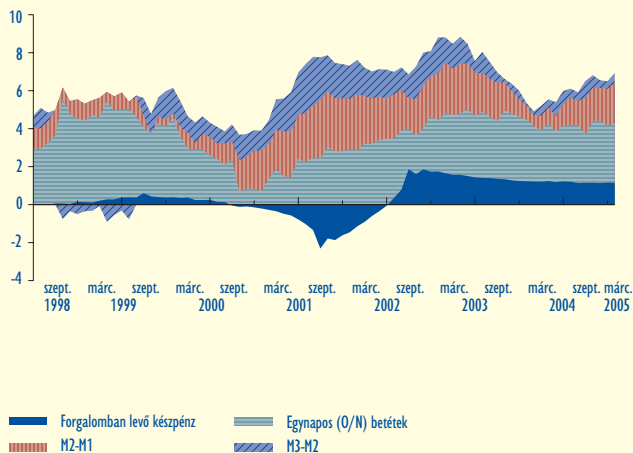
A pénzmennyiségre, a banki mérlegekre és a pénzügyi piacokra vonatkozó statisztikák

Az EKB minden hónapban monetáris statisztikák és mutatók széles körét állítja össze és publikálja, köztük a széles értelemben vett pénzmennyiségi mutatót – más néven az M3-at – és annak összetevőit (bankjegyek és érmék, rövid lejáratú betétek és rövid lejáratú piacképes pénzeszközök), valamint az M3 ellentétéleivel, nevezetesen a hitelekkel és a hosszabb lejáratú forrásokkal kapcsolatos adatokat. A havi statisztikákat szezonális tényezőkkel kiigazítva közli, ami megkönnyíti a trendek elemzését.

A monetáris aggregátumokat és ellenpárjaikat a monetáris pénzügyi intézmények (MPI-k) szektorának ugyancsak havonta közzétett mérlegéből számítják. Az MPI-k olyan intézmények, például bankok, amelyek saját számlára betéteket gyűjtenek

1. ÁBRA:

Az M3 éves növekedési üteme fő összetevők szerinti bontásban (kumulált, százalékpontos növekedés; szezonálisan nem igazított, tárgyidőszak végi adatok)

Forrás: EKB.

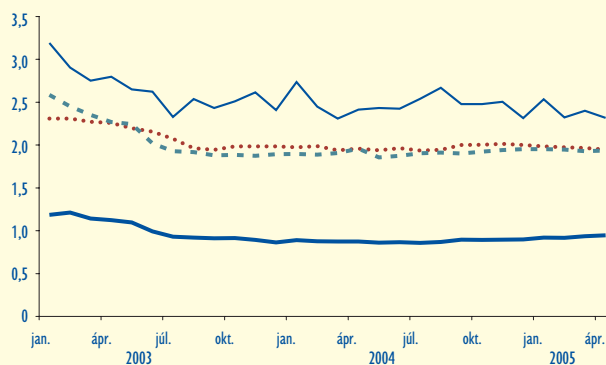
vagy igen rövid lejáratú értékpapírokat bocsátanak ki, illetve saját számlára hitelt nyújtanak vagy értékpapírba fektetnek be. Ez a meghatározás bővebb, mint az európai közösségi jogban a „hitelintézet” definíciója, hiszen beletartoznak a pénzügyi alapok és néhány egyéb intézménytípus is.

Az EKB és a nemzeti központi bankok listán sorolják fel azokat a pénzügyi intézményeket, amelyek megfelelnek a definíciónak. Ugyancsak az MPI-k mérlegstatisztikáiból számítják ezen intézmények kötelező tartalékának nagyságát. A kötelező tartalék az EKB monetáris politikai eszköztárának egyik eleme.

Az EKB harmonizált statisztikai mutatókat állít össze az MPI-k euroövezetbeli háztartásokkal és vállalatokkal folytatott üzleti tevékenysége során fizetett, illetve felszámolt kamatokról.

2. ÁBRA:

Az MPI-k által az euróban denominált betétek után fizetett kamat (éves százalékos változás jutalékok nélkül; új lekötésekre vonatkozó ráták)

- Nem pénzügyi vállalatok egynapos (0/N) betétei
- A háztartások legfeljebb három hónapos lejáratú, felmondható betétei
- - - A háztartások legfeljebb egyéves lejáratra lekötött betétei
- A háztartások két éven túli lejáratra lekötött betétei

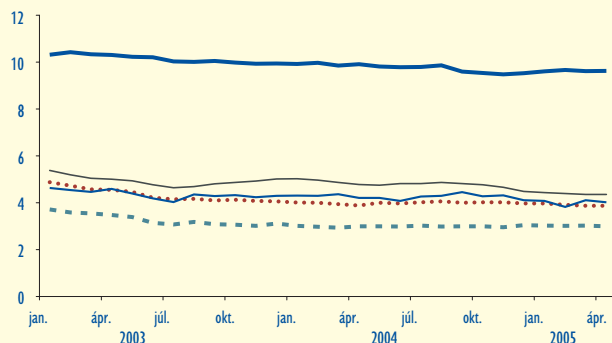
Forrás: EKB.

Az EKB ezen túlmenően részletes adatokat publikál a pénzügyi piaci árfolyamokról és állományokról, beleértve havi volumenadatokat a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokról és a tőzsdei részvényekről (pénzügyi eszközök kibocsátása, visszavásárlása, aktuális állománya, árfolyama). Folyamatosan fejleszti továbbá azokat a közös módszertani kereteket, melyek lehetővé teszik az euroövezet pénzügyi piacaira vonatkozó összehasonlítható és reprezentatív statisztikai mutatók számítását, egyszersmind megkönnyítik a pénzügyi piacok integrációjának figyelemmel kísérését.

Az EKB az MPI-szektorhoz nem sorolt pénzügyi intézményekről, így a nem pénzpiaci befektetési alapokról is közzétesz információkat, tekintve, hogy ezek tevékenysége szorosan összefügg az MPI-k tevékenységével.

3. ÁBRA:

Az MPI-k által az euróban denominált hitelek után felszámolt kamat (éves százalékos változás jutalékok nélkül; új hitelfelvetelekre vonatkozó ráták)

- Háztartások folyószámlahitelei
- Nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott, 1 millió eurónál kisebb értékű, változó kamatú hitelek, induláskor egy évnél rövidebb lejáratra rögzített kamattal
- - - Nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott 1 millió eurónál nagyobb értékű, változó kamatú hitelek, induláskor legfeljebb egy évre rögzített kamattal
- Nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott 1 millió eurónál nagyobb értékű hitelek, induláskor öt éven túli lejáratra rögzített kamattal
- Háztartások lakásvásárlási célú hitelei, induláskor öt évnél hosszabb, de legfeljebb tíz éves lejáratra rögzített kamattal

Forrás: EKB.

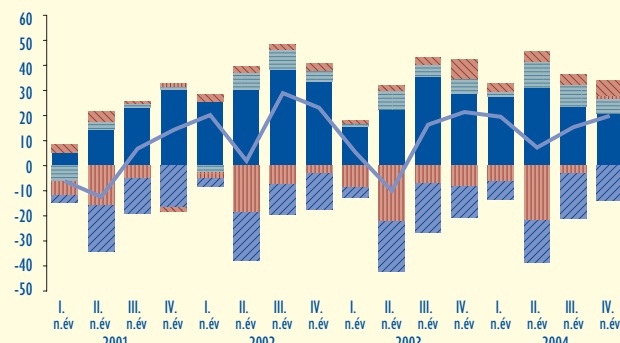
Fizetési mérleg és egyéb külső statisztikák

Az EKB havonta publikál az euroövezetre vonatkozó fizetési mérleg-adatokat, amelyekben az euroövezetbeli és az övezeten kívüli rezidensek közötti fő tranzakciók szerepelnek. A havi adatokat részletesebb negyedéves és éves statisztikák egészítik ki földrajzi bontásban. Az egységes módszertani keret lehetővé teszi az euroövezetre vonatkozó monetáris és fizetési mérleg-statisztikák integrált elemzését. A fizetési mérleg monetáris értelmezése, amelyet 2003 júniusa óta közöl az EKB, havi gyakorisággal és egymással összefüggésben mutatja be az euroövezet bankszektoron kívüli gazdasági szereplőinek külföldi tranzakcióit és az euroövezetbeli pénzkínálat alakulását.

Ezenkívül az EKB havi statisztikákat publikál a saját, valamint az eurorendszer nemzetközi tartalékairól, illetve devizalikviditásáról, valamint kiadja az euroövezet nemzetközi befektetési pozíciójára (*international investment position – i.i.p.*) vonatkozó negyedéves és éves statisztikát, amely átfogó képet nyújt, az éves i.i.p. esetében földrajzi bontásban is, az euroövezetnek a külfölddel szemben fennálló követeléseiről és kötelezettségeiről.

4. ÁBRA:

Az euroövezet fizetési mérlege – folyó fizetési és tökémerleg (milliárd EUR; tranzakciók; szezonális kiigazítás nélkül)

- Áruk
- Jövedelem
- Szolgáltatások
- Folyó átutalások
- Tökémerleg
- Összesen

Forrás: EKB.

Az euroövezetre vonatkozó aggregátumokon belül külön feltüntetésre kerülnek a követelések és tartozások, illetve az eszközök és források. Ellentétben a fizetési mérlegre/nemzetközi befektetési pozícióra vonatkozó nemzeti szintű statisztikákkal, amelyek az összes ilyen nemzetgazdasági tranzakciót és állományt – így más euroövezetbeli rezidensekkel szembeni tranzakciókat és állományokat is – tartalmazzák, az euroövezet fizetési mérlegének és nemzetközi befektetési pozíciójának hozzájárulása csupán az euroövezeten kívüli országok rezidenseivel szembeni tranzakciókat és állományokat foglalja magában.

Az EKB az euro nemzetközi szerepével, továbbá az euro nominális, illetve a különböző deflátorokkal számított reáeffektívárfolyam-indexeivel kapcsolatban is készít statisztikát.

Pénzügyi számlák

Az euroövezeti pénzügyi és nem pénzügyi számlák vonatkozásában az EKB negyedéves adatszolgáltatást követel meg. A pénzügyi számlák az euroövezet gazdaságának valamennyi szektorára vonatkozóan tartalmazzák a pénzügyi tranzakciókat és pénzügyi mérlegeket. Tükrözik egyrészt a különböző

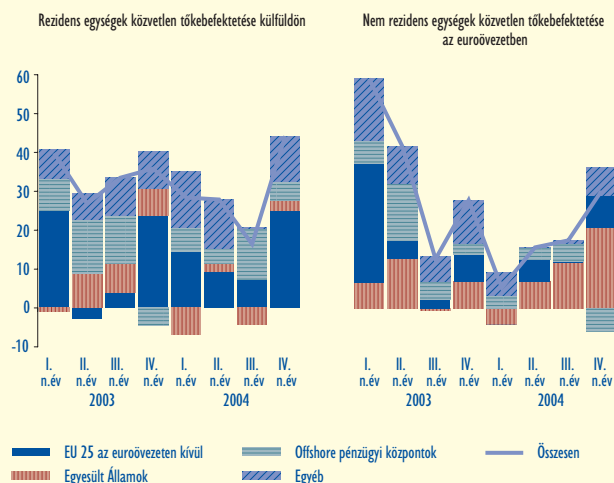
szektorok egymás közötti, másrészt a világ többi részével fennálló pénzügyi kapcsolatait. A gazdaság e széles értelemben vett bemutatása ugyanakkor a háztartások, vállalatok és államháztartások eladósodottságáról is átfogó képet ad. Különösen nagy információértéke van a pénzügyi és nem pénzügyi tranzakciók kölcsönhatásának, különösen az olyan analitikus egyenlegező tételekkel összefüggésben, mint a megtakarítások, az államháztartási hiány és a GDP.

A számlák a nemzeti és regionális számlák európai rendszerében (ESA 95) leírt egységesített módszertant követik. Az euroövezet harmonizált számviteli elveken alapuló, negyedéves pénzügyi számlái rendkívül hasznosak abból a szempontból is, hogy segítségükkel ellenőrizhető a nagyobb gyakorisággal előállított, monetáris, banki, fizetésimérleg-, tőkepiaci és államháztartási statisztikák konzisztenciája.

Jelenleg az EKB *Havi jelentésének* finanszírozással és befektetésekkel foglalkozó táblázataiban publikálja a nem pénzügyi szektorok, illetve a biztosítók és nyugdíjalapok pénzügyi

5. ÁBRA:

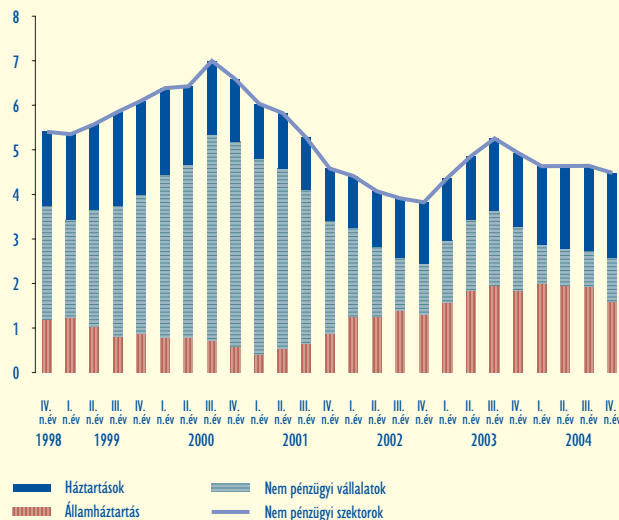
Az euroövezet fizetési mérlege – Közvetlen tőkebefektetések (FDI) fő partnere szerinti bontásban
(milliárd EUR, tranzakciók)

Forrás: EKB.

6. ÁBRA:

Az euroövezet nem pénzügyi szektorainak finanszírozása
(éves növekedési ütemek, százalékpontos hozzájárulás)

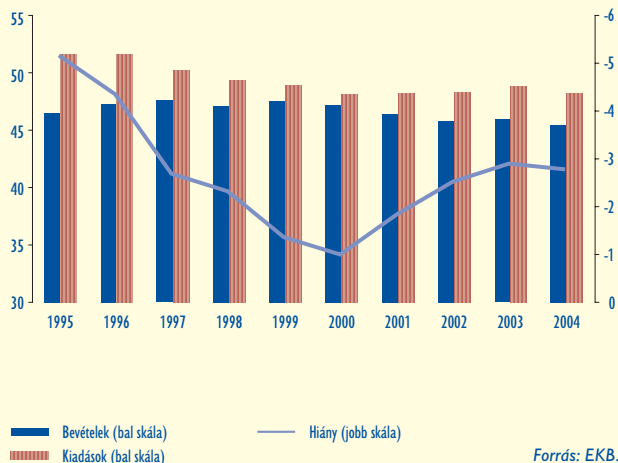
Forrás: EKB.

tranzakcióira és állományaira vonatkozó negyedéves adatokat. Kidolgozás alatt áll a szektor, illetve pénzügyi instrumentum szerinti részletesebb adatszolgáltatás, valamint az euroövezetbeli pénzügyi és nem pénzügyi szektorokra vonatkozó integrált negyedéves számlastatisztika.

Államháztartási statisztika

A monetáris politika kialakításához szükséges elemzésekhez az EKB-nak és a KBER-nek átfogó és megbízható, az ESA 95 módszertanán alapuló államháztartási adatokra van szüksége. Az államháztartásra vonatkozó statisztikák lényeges elemét képezik az euroövezet szerinti nem pénzügyi és pénzügyi számlái egyesített rendszerének. Az államháztartások éves pénzügyi adatai három nagyobb táblázatban vannak feltüntetve az euroövezetre vonatkozó idősorok formájában 1) a bevételekről és kiadásokról, 2) az államadósságról és 3) az államháztartási hiány illetve az államadósság-változás kapcsolatáról. Szerepelnek ezenkívül az egyes euroövezeti országokkal kapcsolatos államháztartási hiány és államadósság adatok is. Az összesített adatok számítása során az EKB további adatokat is felhasznál a tagállamok és az európai közösségi intézmények közötti tranzakciókról. A Bank továbbá negyedéves államháztartási, nevezetesen bevételi és kiadási adatokat is publikál az övezetről.

7. ÁBRA:
Az államháztartás bevételei, kiadásai és az államháztartási hiány az euroövezetben (a GDP százalékában)

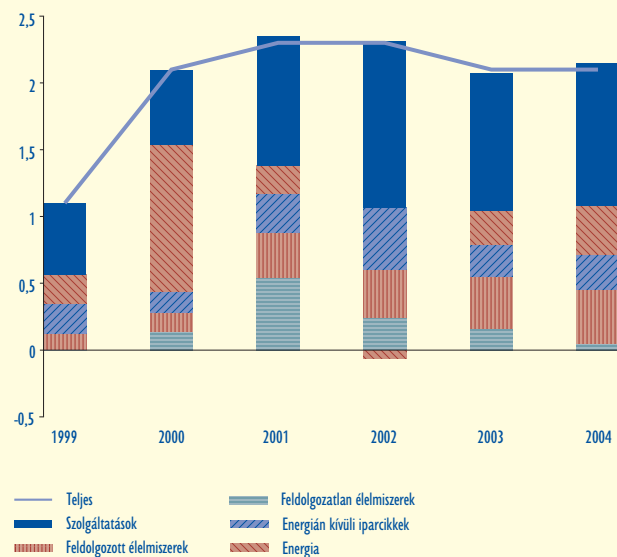
Forrás: EKB.

Harmonizált fogyasztóiár-index (HICP), egyéb árak, költségek, kibocsátás és munkaerőpiacok

Elsődleges célját, az árstabilitást az EKB az euroövezet harmonizált fogyasztóiár-indexe (HICP) segítségével határozza meg. Ezenkívül rendszeresen használ és terjeszt átfogó adatokat az árakról és költségekről, a nemzeti számlákról, a munkaerőpiacokról, a külkereskedelemről, és jó néhány egyéb általános gazdasági folyamatról. Az ilyen típusú statisztikai adatok összeállítása ugyanakkor elsődlegesen az Európai Bizottság hatáskörébe tartozik.

Az EKB szorosan együttműködik a Bizottsággal (az Eurostattal) a harmonizált statisztikai fogalmak kialakítása és a rendszeresen publikált, jó minőségű euroövezeti statisztikák létrehozása érdekében. Összeállít és terjeszt jó néhány származtatott euroövezeti mutatót például a lakáscélú ingatlanárakról, a foglalkoztatásról, a termelékenységről, és szezonálisan kiigazított euroövezeti mutatókat számít.

8. ÁBRA:
Az euroövezeti infláció (harmonizált fogyasztóiár-index)
(átlagos éves növekedési ütem; éves növekedés-összetevők százalékpontban)

Megjegyzés: 2001-től Görögországot is beleértve.
Az egyes összetevők összege és az aggregált adatok között a kerekítés miatt eltérés lehet.

Források: Az Eurostat és az EKB számításai.

KÖZÉPTÁVÚ TERVEK

Az euroövezeti statisztikai adatszolgáltatás egyik fő célkitűzése a különböző gazdasági és pénzügyi statisztikák egységes keretbe foglalása intézményi szektor szerinti bontásban összeállított negyedéves számlák formájában. Ezek a számlák a pénzügyi és nem pénzügyi vállalatokról, az államháztartásról és a háztartásokról közölnek majd adatokat, de felölelik az euroövezeten kívüli gazdasági szereplőkhöz fűződő kapcsolatokat is. Az integrált számlarendszer erősíteni fogja a nem pénzügyi és a pénzügyi változók közötti konzisztenciát, s ezzel hozzájárul a szektorális elemzések sikeres elvégzéséhez. Ugyancsak elsődleges feladat középtávon új és fejlettebb statisztikák kifejlesztése, például a nem monetáris pénzügyi közvetítőkről, ami elősegíti a célkitűzés elérését, egyszersmind tovább erősíti az EKB monetáris politikájának hátterét, illetve egyéb, a KBER-hez kötődő feladatok ellátását.

HOL TALÁLHATÓK A STATISZTIKAI ADATOK?

Az EKB statisztikai adatok széles körét publikálja havi és negyedéves sajtóközlemények formájában, valamint a *Havi jelentés* nek „Az euroövezet statisztikai adatai” című fejezetében. Az euroövezet és az EU-tagállamok közelmúltbeli gazdasági folyamataira vonatkozó összefoglaló statisztikák az EKB könnyen kezelhető Statisztikai zsebkönyvében is megtalálhatók. A Statisztikai zsebkönyv számos összehasonlító táblázatot is közöl az euroövezet, az EU, az Egyesült Államok és Japán viszonylatában. Ezek a kiadványok ingyenesen beszerezhetők az EKB-nál, a füzet hátsó borítóján megadott címen.

A statisztikai adatok ezenkívül az EKB weboldalán (www.ecb.int), a „Statistics” menüpont alatt is megtalálhatók. A weboldalon az egyes statisztikákhoz használt definíciókat és fogalmakat (köztük a vonatkozó jogszabályokat) is ismerteti az EKB.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Az érdeklődők további felvilágosítást kaphatnak az EKB Tájékoztatási és sajtóosztályán, a következő elérhetőségeken: tel.: +49 69 1344 7454 vagy 7455; fax: +49 69 1344 7404, e-mail: info@ecb.int.

CÍM

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Németország

LEVÉLCÍM

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Németország

ISSN 1725-3705 (elektronikus formában)